

Kwantificerend onderzoek naar kleine aanspraken bij zeven pensioenfondsen

Samenvatting

Pensioenfondsen willen pensioengeld gebruiken voor een periodieke uitkering na pensionering. Dit gebeurt momenteel niet altijd, omdat bij kleine pensioenaanspraken pensioenfondsen kunnen kiezen om de aanspraak af te kopen met een bedrag ineens. Zij doen dit omdat de administratie en excassokosten relatief hoog zijn in relatie tot de kleine aanspraak. Deze kosten komen voor rekening van het collectief. Kleine pensioenaanspraken kunnen voor pensioen behouden blijven als meerdere kleine aanspraken gebundeld worden tot een grotere aanspraak.

Een zevental pensioenfondsen heeft in samenwerking met het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) een aantal cijfers en feiten verzameld over kleine pensioenaanspraken. Hieruit blijkt dat het om substantiële aantallen aanspraken en deelnemers gaat. De betrokken pensioenfondsen hebben bijvoorbeeld meer dan 100.000 aanspraken van minder dan 1 euro in de boeken staan, en 650.000 aanspraken van minder dan 10 euro. Meer dan 500.000 deelnemers hebben bij twee of meer pensioenfondsen een pensioenaanspraak staan. In veel gevallen gaat het om aanspraken onder de afkoopgrens.

De cijfers in deze notitie geven aan dat het de moeite waard is om in het belang van de deelnemer nader onderzoek te doen hoe pensioengeld in de vorm van kleine aanspraken behouden kunnen blijven voor pensioenuitkering.

Inleiding

Een groep pensioenfondsen binnen de Pensioenfederatie heeft een onderzoek geïnitieerd naar deelnemers die 2e pijler pensioenaanspraken in de hebben bij meerdere van de deelnemende pensioenfondsen.

Er is een groep werknemers die niet langdurig voor één werkgever of sector werkzaam zijn, maar veel korte dienstverbanden hebben bij veel verschillende werkgevers binnen verschillende sectoren. In veel gevallen zijn dit dienstverbanden waarin de hoogte van het loon zich aan de onderkant van het loonebouw bevindt. Deze mensen bouwen wel pensioen op, maar als gevolg van de korte (vaak parttime) dienstverbanden is deze pensioenopbouw vaak versnipperd en klein van omvang. Sectoren waar dit vaak voorkomt zijn bijvoorbeeld de uitzendbranche, horeca, schoonmaak, landbouw, detailhandel en het levensmiddelenbedrijf. Het platform efficiënte pensioenuitvoering van de Pensioenfederatie heeft een onderzoek geïnitieerd naar deelnemers die pensioenaanspraken in de 2^e pijler hebben mij meerdere pensioenuitvoerders.

Pensioengeld behouden voor pensioenvoorziening

Kleine pensioenaanspraken kunnen worden afgekocht. De deelnemer krijgt dan geen periodieke uitkering vanaf pensionering, maar een bedrag ineens. Dit bedrag is gelijk aan de actuariële waarde van de pensioenaanspraak. Als deze pensioenaanspraak lager is dan 463¹ euro per jaar (per 2015²), heeft het pensioenfonds het recht om dit pensioen af te kopen. Veel pensioenfondsen kiezen ervoor

---

¹ Een pensioenaanspraak van € 463,00 per jaar correspondeert met de huidige lage rente met een kapitaal van circa tienduizend euro.

² In 2016 is dit bedrag verhoogd naar € 465,94

om van dit recht gebruik te maken. Dat kan vanaf twee jaar na einde deelneming gedurende zes maanden. Daarna kan afkoop plaatsvinden met instemming van de deelnemer. Vaak gebeurt dit op het moment dat de deelnemer de pensioengerechtigde leeftijd bereikt heeft. De overweging van het pensioenfonds is hierbij dat de kosten van het jarenlang periodiek uitkeren van het pensioen in die gevallen niet in verhouding staan tot de hoogte van de uitkering. Deze kosten moeten door het collectief gedragen worden. Een risico van (tussentijds) afkopen is dat middelen die zijn gespaard voor de oude dag worden ingezet voor andere doeleinden.

Kostenbewustzijn

Met het beheren van een pensioenaanspraak zijn kosten gemoeid. Deze kosten zijn binnen één pensioenfonds gelijk, ongeacht de grootte van de aanspraak. De kosten komen voor rekening van het collectief. Het bundelen van kleine pensioenaanspraken heeft als voordeel dat het aantal aanspraken vermindert, waardoor de totale pensioenadministratiekosten verlaagd worden. Dit draagt bij aan het kostenefficiënt uitvoeren van het pensioenstelsel.

Een pensioenfonds heeft tot doel om deelnemers en nabestaanden te voorzien van een inkomen na pensionering of na overlijden. Dit betekent dat pensioenfondsen afkoop willen voorkomen als het mogelijk is om verschillende kleine pensioenaanspraken te bundelen. Mocht zo'n bundeling niet mogelijk zijn, dan is er de wens om de pensioenuitvoering zo kostenefficiënt mogelijk te doen. In dat kader kan het aantrekkelijk zijn om kleine aanspraken af te kopen.

De eerste vraag die beantwoord moet worden is de vraag of er sprake is van een grote overlap in deelnemersbestanden. Alleen als er sprake is van een groot aantal deelnemers met een overlap, kunnen op grote schaal pensioenaanspraken gebundeld worden. Pas als is vastgesteld dat de overlap groot genoeg is komen we aan de vraag toe op welke wijze kleine pensioenaanspraken gebundeld zouden kunnen worden.

Plannen van SZW ten aanzien van afkoop

Het ministerie van SZW heeft aandacht voor kleine pensioenaanspraken. De staatssecretaris van SZW heeft recentelijk een brief naar de Tweede Kamer gestuurd. Hierin zegt zij toe om te onderzoeken hoe kleine aanspraken beter behouden kunnen blijven voor het doel waarvoor deze dienen, het voorzien van een pensioeninkomen. Bezien zal worden of de huidige regeling van afkoop kan worden vervangen door de volgende lijn:

- Het recht van pensioenuitvoerders tot afkoop van een klein pensioen wordt vervangen door het recht voor pensioenuitvoerders tot waardeoverdracht van een klein pensioen, in beginsel naar:
  - de pensioenuitvoerder waar betrokkene actief deelnemer is; of
  - als er binnen een nader te bepalen termijn geen actieve deelneming elders is, naar de pensioenuitvoerder waar betrokkene de grootste slapers-aanspraak heeft staan.

Daarbij zal bekeken worden wat de meest efficiënte methode is om gegevensuitwisseling te laten plaatsvinden tussen pensioenfondsen om vast te stellen bij welke andere pensioenuitvoerder een slaper met een klein pensioen aanspraken heeft staan.

- Ook zal worden bekeken of hele kleine pensioenaanspraken (nog niet nader gedefinieerd) simpel kunnen worden afgewikkeld.

Bij de uitwerking van het wetsvoorstel zal nader worden gekeken naar de omvang van het probleem. Ook zal er aandacht zijn voor mogelijke kostenbesparingen.

Doel van deze notitie

Deze notitie gaat in op de vraag of er sprake is van een grote overlap in deelnemersbestanden tussen verschillende pensioenfondsen. Een zevental pensioenfondsen met een groot aantal deelnemers, maar met een relatief kleine aanspraak per deelnemer heeft het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) gevraagd om een bestandsvergelijking uit te voeren. Zij hebben aan het CBS het bestand aangeleverd dat gelijk is aan het bestand dat het fonds gebruikt om informatie aan het Pensioenregister te leveren. Dit bestand bestaat uit informatie over de opgebouwde pensioenaanspraken en te bereiken pensioenaanspraken op BSN-niveau. Door het CBS zijn de bestanden geanonimiseerd zodat op geen enkele wijze informatie op BSN-niveau inzichtelijk zou kunnen worden. Vervolgens is door het CBS onderzocht in hoeverre een persoon bij één of meerdere van de zeven pensioenfondsen bekend is. Daarnaast is onderzocht hoe groot de pensioenaanspraak bij de verschillende pensioenfondsen is.

De notitie is als volgt opgebouwd:

1. Karakterisering van de 7 deelnemende pensioenfondsen
2. Overlap in deelnemersbestanden
3. Verplichtingen van aanspraken onder de afkoopgrens ten opzichte van totale verplichtingen
4. Overige cijfers en administratiekosten
5. Tot slot

1. Karakterisering van de 7 deelnemende pensioenfondsen

De zeven betrokken pensioenfondsen kennen een overeenkomstige karakteristiek. Het zijn pensioenfondsen met een groot aantal deelnemers, waarvan een aanzienlijk deel een (heel) kleine aanspraak heeft opgebouwd. Denk hierbij aan sectoren waar relatief veel deelnemers slechts kort (en vaak parttime) werkzaam zijn en waarbij de salarissen relatief laag zijn.

De volgende pensioenfondsen hebben het onderzoek geïnitieerd:

1. Bedrijfspensioenfonds voor de Landbouw (BPL)
2. Bedrijfstakpensioenfonds voor de Schoonmaak- en glazenwassersbedrijf (Schoonmaak)
3. Pensioenfonds Flexsecurity (Flexsecurity)
4. Bedrijfstakpensioenfonds voor de Detailhandel (Detailhandel)
5. Bedrijfstakpensioenfonds voor het Levensmiddelenbedrijf (Levensmiddelen)
6. Bedrijfstakpensioenfonds voor Personeelsdiensten (StiPP)
7. Bedrijfstakpensioenfonds voor de Horeca en Catering (PH&C)

Deze zeven pensioenfondsen hebben gezamenlijk 1.026.800 actieve deelnemers en 3.161.870 slapers. In totaal administreren deze fondsen dus iets meer dan vier miljoen pensioenaanspraken. Het aantal natuurlijke personen die deze aanspraken hebben opgebouwd bedraagt 3.428.900.

Het totaal aan pensioenaanspraken in Nederland bedraagt ca. 18 miljoen. Het aantal werknemers in Nederland bedraagt ongeveer 7 miljoen. Gemiddeld heeft een Nederlandse werknemer dus bij 2,5 pensioenuitvoerders een aanspraak staan.

Hieronder volgt van de deelnemende 7 pensioenfondsen een korte karakterisering.

Landbouw (BPL)

BPL voert de pensioenregeling uit voor de werknemers van ca. 14.000 werkgevers in de agrarische en groene sector. Het fonds heeft (ultimo 2014) 88.500 actieve deelnemers en 359.390 slapers.

Schoonmaak

Bpf Schoonmaak is het bedrijfstakpensioenfonds voor de schoonmaakbranche, inclusief glazenwassersbedrijven. Het fonds heeft 115.690 actieve deelnemers en 339.160 slapers. 3.570 werkgevers zijn aangesloten.

Flexsecurity

Flexsecurity is het pensioenfonds voor de uitzendkrachten van uitzendbureau Randstad Groep. Dit fonds werkt voort één holding waaronder 31 werkgevers vallen. Het gaat om uitzend- of payroll bedrijven van Randstad of Tempo-team. Het aantal actieve deelnemers bedraagt 52.440 en het fonds heeft 209.350 slapers.

Detailhandel

BPF Detailhandel voert de pensioenregeling uit voor de medewerkers van 28.759 werkgevers. Het gaat hierbij om personeel van verschillende soorten winkelbedrijven. Het aantal actieve deelnemers bedraagt 238.300 en het fonds heeft 622.380 slapers.

Levensmiddelen

Bpf levensmiddelen is het pensioenfonds waarbij de werknemers van supermarkten en food-speciaalzaken zijn aangesloten, met uitzondering van de eigen winkels van Albert Heijn en Coop. 3.232 werkgevers zijn bij het fonds aangesloten. Het aantal actieve deelnemers bedraagt 84.800 en het fonds heeft 154.550 slapers.

StiPP

StiPP is het pensioenfonds voor uitzendkrachten en mensen die via een payroll-constructie werkzaam zijn. Het fonds kent 206.240 actieve deelnemers en 700.160 slapers. Het aantal aangesloten werkgevers bedraagt ca. 5.000.

PH&C

36.816 werkgevers zijn bij pensioenfonds PH&C aangesloten. Het pensioenfonds voert de pensioenregeling uit voor werknemers in de horeca en contractcateringsbranche Eind 2014 waren er 240.830 actieve deelnemers en 776.880 slapers.

Tabel 1 toont het aantal deelnemers per fonds, uitgesplitst naar de grootte van de pensioenaanspraak.

Tabel 1 – Overzicht van aantallen deelnemers een hoogte van de aanspraken

Per 31-12-2014	Aantal deelnemers (actief + slapers)							
	BPL	Schoonmaak	Flexsecurity	Detailhandel	Levensmiddelen	StiPP	PH&C	totaal
Hoogte aanspraak ³								
<1 euro	80	5.060	16.900	19.960	3.950	34.030	33.170	113.150
1-10 euro	45.940	84.660	43.660	89.080	23.210	188.540	171.760	646.850
10-50 euro	78.330	77.460	65.940	120.530	36.650	291.400	236.820	907.130
50-463 euro	146.280	170.570	113.910	318.340	82.640	348.310	369.210	1.549.260
>463 euro	177.260	117.100	21.310	312.760	92.900	44.120	206.740	972.190
Totaal	447.890	454.850	261.720	860.670	239.350	906.400	1.017.700	4.188.580

³ Een pensioenaanspraak is het brutobedrag dat de deelnemer jaarlijks ontvangt vanaf pensionering

De zeven betrokken pensioenfondsen administreren meer dan honderdduizend aanspraken van minder dan 1 euro. Hiervan is 87% een slapersaanspraak. Van de ca. 650 duizend aanspraken van minder dan 10 euro betreft 89% de aanspraak van een slaper.

Tabel 2 – Percentage deelnemers onder en boven de afkoopgrens van € 463

Per 31-12-2014	Aantal deelnemers (actief + slapers) als % van totaal							
Hoogte aanspraak	BPL	Schoonmaak	Flexsecurity	Detailhandel	Levensmiddelen	StiPP	PH&C	totaal
0-463 euro	60%	74%	92%	64%	61%	95%	80%	77%
>463 euro	40%	26%	8%	36%	39%	5%	20%	23%

Tabel 1 en 2 laten zien dat gemiddeld 77% van de aanspraken van deze zeven fondsen onder de afkoopgrens ligt. Uitschieters zijn StiPP en Flexsecurity (95% respectievelijk 92%). Deze twee fondsen bestaan relatief kort. Bij Detailhandel, BPL en Levensmiddelen is dit percentage het laagst, maar ook dan nog boven 60%.

2. Overlap in deelnemersbestanden

Het CBS heeft de deelnemersbestanden van de zeven pensioenfondsen gekoppeld, en onderzocht hoeveel deelnemers bij twee of meer fondsen een aanspraak hebben staan. Een beperkt aantal deelnemers heeft aanspraken bij 4, 5 of 6 van de deelnemende pensioenfondsen opgebouwd. Tabel 3 geeft een indruk van deze overlap.

Tabel 3 – overlap bij meerdere pensioenfondsen

Aantal personen met aanspraken in 2 fondsen van de 7 betrokken pensioenfondsen	551.100
Aantal personen met aanspraken in 3 fondsen van de 7 betrokken pensioenfondsen	87.060
Aantal personen met aanspraken in 4 fondsen van de 7 betrokken pensioenfondsen	10.240
Aantal personen met aanspraken in 5 fondsen van de 7 betrokken pensioenfondsen	870
Aantal personen met aanspraken in 6 fondsen van de 7 betrokken pensioenfondsen	60

Tabel 4 geeft de overlap in deelnemersbestanden tussen de zeven pensioenfondsen.

Tabel 4 – overlap in deelnemers

Per 31-12-2014	Aantal deelnemers (actief + slapers)						
	BPL	Schoonmaak	Flexsecurity	Detailhandel	Levensmiddelen	StiPP	PH&C
BPL		20.740	8.560	23.150	6.160	47.070	25.030
Schoonmaak			20.250	35.210	13.480	66.090	78.560
Flexsecurity				27.090	6.920	70.970	40.460
Detailhandel					39.110	71.500	118.860
Levensmiddelen						17.840	30.680
StiPP							115.770
Horeca							

De overlap bedraagt in totaal 883.500 aanspraken

Tabel 5 geeft het aantal slapers in elk fonds weer en het aantal daarvan dat een aanspraak heeft kleiner dan de afkoopgrens. Vervolgens is weergegeven welk deel daarvan ook nog een aanspraak bij

een ander pensioenfonds heeft. Daarbij is tevens aangegeven welk percentage dit van alle slapers van dat fonds is.

Tabel 5 – Percentage slapers met overlap

Naam	Aantal slapers	Slapers onder de afkoopgrens			
		Totaal	% van totaal	Met aanspraak bij minstens één ander fonds	Overlap in %
Per 31-12-2014					
BPL	359.390	251.460	70%	70.410	28%
Schoonmaak	339.160	290.660	86%	140.370	48%
Flexsecurity	209.350	194.400	93%	110.890	57%
Detailhandel	622.380	454.890	73%	167.140	37%
Levensmiddelen	154.550	113.160	73%	56.330	50%
StiPP	700.160	679.010	97%	253.800	37%
PH&C	776.880	667.780	86%	237.220	36%

Bovenstaande tabel maakt inzichtelijk dat voor alle zeven fondsen geldt dat een meerderheid van de slapersaanspraken onder de afkoopgrens valt. Dit percentage varieert van 73% tot 97%. Van dit hoge percentage deelnemers heeft vervolgens weer een groot deel meerdere aanspraken bij de deelnemende pensioenfondsen.

Tabel 6 geeft het aantal slapers weer onder de afkoopgrens met overlap in relatie tot het totaal aantal aanspraken binnen één pensioenfonds.

Tabel 6 – Percentage slapers met overlap t.o.v. totaal aantal aanspraken

Naam	Aantal aanspraken	Slapers onder de afkoopgrens		aantal slapers onder de afkoopgrens met overlap, ten opzichte van totaal aanspraken in percentage
		Totaal	Met aanspraak bij minstens één ander fonds	
BPL	447.890	251.460	70.410	16%
Schoonmaak	454.850	290.660	140.370	31%
Flexsecurity	261.720	194.400	110.890	42%
Detailhandel	860.670	454.890	167.140	19%
Levensmiddelen	239.350	113.160	56.330	24%
StiPP	906.400	679.010	253.800	28%
PH&C	1.017.700	667.780	237.220	23%

Tabel 6 illustreert dat het aantal aanspraken onder de afkoopgrens mét een overlap substantieel is. Tussen 16% en 42% van de aanspraken bestaat uit aanspraken van slapers die bij 2 of meer fondsen een aanspraak hebben, die lager is dan de afkoopgrens.

3. Verplichtingen van aanspraken onder de afkoopgrens ten opzichte van de totale verplichtingen

Tabellen 1 en 2 tonen de aantallen en percentages van de slapers binnen de zeven fondsen onder de afkoopgrens. In onderstaande tabel 7 zijn deze percentages in relatie gebracht tot het aandeel in de totale verplichtingen in euro's van de betreffende fondsen.

Tabel 7 – Verplichting van de aanspraken onder de afkoopgrens tov totale verplichting

Naam	Aantal deelnemers (actief + slapers)	Aantal slapers	Aantal slapers onder afkoopgrens	% slapers onder de afkoopgrens t.o.v. totaal aantal deelnemers	% van de verplichtingen voor rekening van slapers onder de afkoopgrens
BPL	447.890	359.390	251.460	56%	n.b.
Schoonmaak	454.850	339.160	290.660	64%	9%
Flexsecurity	261.720	209.350	194.400	74%	70%*
Detailhandel	860.670	622.380	454.890	53%	n.b.
Levensmiddelen	239.350	154.550	113.160	47%	5%
StiPP	906.400	700.160	679.010	75%	67%*
PH&C	1.017.700	776.880	667.780	66%	10%

*bij StiPP en Flexsecurity betreft het vermogen i.p.v. verplichting

Tabel 7 laat zien dat de grote aantallen slapersaanspraken onder de afkoopgrens slechts een beperkt deel van de verplichtingen vertegenwoordigt. De pensioenfondsen voor de uitzendbranche (StiPP en Flexsecurity) vormen de uitzondering waar de aantallen kleine aanspraken grosso modo overeenkomen met het deel van de verplichting. Het hoge percentage bij deze fondsen geeft ook aan wat de mogelijke consequentie is als overdracht of afkoop gestimuleerd wordt. Deze pensioenfondsen zouden fors in grootte kunnen afnemen.

4. Overige cijfers en administratiekosten

Hieronder is een aantal vragen beantwoord die richtinggevend kunnen zijn voor de route die beleidsmatig kan worden ingeslagen om kleine pensioenaanspraken te bundelen. Deze vragen zijn onlangs ook aan de orde geweest in een vergadering van de werkgroep pensioenen van de Stichting van de Arbeid. Ook daar wordt (in overleg met SZW) gekeken naar mogelijkheden om kleine aanspraken te bundelen.

1. Hoeveel slapers (%) kiezen voor waardeoverdracht?

Het aantal slapers dat een verzoek indient om tot waardeoverdracht over te gaan is heel beperkt. Bij de deelnemende pensioenfondsen gaat het om een percentage van minder dan 1% tot enkele procenten.

2. Welk percentage reageert niet op aanbod tot afkoop?

De meerderheid van de deelnemers die een aanbod krijgt tot afkoop stemt hier mee in. Een aantal deelnemers reageert echter niet op het aanbod. Dit percentage varieert per fonds van minder dan 10% tot meer dan 40%.

3. Wat kost het administreren van een slapersrecht?

De kosten van het administreren van een slapersrecht zijn beperkt. Eenmaal per 5 jaar is er een wettelijk verplicht contactmoment (UPO). De registratie van de rechten in de systemen tijdens de slapende periode brengt nauwelijks meerkosten met zich mee, voor slapers wordt immers gebruik gemaakt van de systemen voor registratie van actieven en gepensioneerden.

De kosten om een slapersrecht te administreren bedragen enkele euro's per jaar. Over de hele periode tot aan het moment van pensionering gaat het om enkele tientallen euro's. Als vervolgens overgegaan moet worden tot een periodieke uitkering nemen de kosten weer fors toe.

4. *Wat kost een individuele waardeoverdracht?*

De kosten van een individuele waardeoverdracht lopen sterk uiteen. Een aantal fondsen maakt gebruik van het geautomatiseerd systeem WOW (WaardeOverdracht via het Web). Voor deze fondsen zijn alle backoffice-handelingen volledig geautomatiseerd, met bijbehorende lage kosten. Fondsen die de waardeoverdracht handmatig moeten verwerken hebben te maken met kosten die variëren van ca. 40 tot ruim 100 euro per waardeoverdracht.

5. *Wat kost een afkoop?*

In geval van afkoop krijgt de deelnemer een aanbod met daarin de waarde van de aanspraak. Vervolgens dient de deelnemer hier mee akkoord te gaan. Als dit niet gebeurt, heeft het fonds wel al een deel van de kosten gemaakt. Globaal kan gesteld worden dat het doen van het aanbod ongeveer 10 euro kost, en dat een geslaagde afkoop gemiddeld ca. 20 euro kost.

Tot slot

Deze notitie gaat in op de specifieke aspecten van een aantal pensioenfondsen met een groot aantal deelnemers met een kleine aanspraak. Het onderzoek van het CBS heeft gekwantificeerd welk deel van de deelnemers een aanspraak heeft kleiner dan 1, 10, 50 of 463 euro. Onder de grens van 463 euro bruto per jaar (2016) heeft het pensioenfonds het recht de aanspraak af te kopen door de deelnemer de waarde van de aanspraak in één keer uit te betalen. De meeste pensioenfondsen kiezen ervoor gebruik te maken van deze afkoopmogelijkheid. Het nadeel hiervan is dat het geld dat voor een pensioenvoorziening opzij gezet is, uiteindelijk niet gebruikt wordt voor een periodieke pensioenuitkering.

Het CBS-onderzoek heeft tevens gekwantificeerd hoeveel personen een aanspraak hebben bij twee of meer van de in het onderzoek betrokken pensioenfondsen. Gezien de grote overlap die is vastgesteld binnen de pensioenfondsen is de vraag gerechtvaardigd of samenvoegen van kleine aanspraken voor de deelnemer gemakkelijker gemaakt kan worden. Dit heeft als groot voordeel dat meerdere kleine aanspraken samen een aanspraak met een grotere omvang kunnen vormen. Als deze aanspraak de afkoopgrens overstijgt, is afkoop geen optie meer en kan het pensioen bij pensionering periodiek worden uitgekeerd. Daarmee wordt het doel van het pensioenfonds om deelnemers te voorzien van een inkomen na pensionering bereikt.

Op basis van deze notitie ondersteunt de Pensioenfederatie de gedachte in de beleidsbrief van staatssecretaris Klijnsma om nader te onderzoeken hoe pensioengeld behouden kan blijven voor een pensioenuitkering door bundeling van kleine aanspraken.

Met dank aan het Centraal Bureau voor de Statistiek voor het opstellen van de cijfermatige informatie.